

تشکل سازی برای کارآفرینی و توسعه محلی از ملزومات دستیابی به زندگی بهتر در روستاهاست. اما چه باید کرد تا تعاونی های رسمی و غیر رسمی روستایی پس از تشکیل، دوام یابد و با بروز مسایلی چون اختلاف نظر و سوء تفاهم بین اعضا منحل نگردد؟ تجربه نشان می دهد که یادگیری مهارت های اجتماعی و توانمندی های فکری، لازمه تداوم مشارکت روستاییان در فعالیت های اقتصادی محلی است. تقویت توانایی های بهره برداران در تصمیم گیری گروهی، مشارکت فکری و نیز پیشگیری از اختلاف و حل آن در صورت وقوع، به معنی ایجاد زیرساخت اجتماعی و فرهنگی لازم برای توسعه اقتصادی در روستاهاست.

متن زیر نخستین بار در ماهنامه تخصصی سنبله به چاپ رسید. (اسفند ۱۳۸۱، فروردین ۱۳۸۲، شماره های ۱۲۲ و ۱۲۳) این مصاحبه توصیف کارگاه آموزشی ویژه ای است که از طریق تعلیم و تمرین مهارت های اجتماعی و فکری، جوانان زن و مرد روستا را برای همکاری و همفکری مسالمت آمیز در حل مسایل روستا، از جمله بیکاری و کمی درآمد، آماده می کند. روش تسهیلگری که ضرورت آموزش آن در اینجا تشریح شده برخاسته از ویژگی های فرهنگی جوامع روستایی ماست و تا کنون نتایج چشمگیری در روستاهای چهار استان کشور داشته است. تجارب و آموخته های تسهیلگران روستایی به طراحی چهار کارگاه آموزشی دیگر برای تصمیم گیری گروهی با اجماع، ارتباط انسانی روشن و محترمانه، پیشگیری از اختلاف در تعاونی ها و پادرمیانی و میانجیگری (حل اختلاف) کمک کرده است. این کارگاه ها به طور مشخص، کارآفرینان، کارشناسان، تسهیلگران، دھیاران و مددکاران ترویج را برای تبدیل هر تعامل انسانی به فرصتی برای رشد فردی، اجتماعی و حرفه ای و نتیجتاً کسب موفقیت بیشتر در کلیه فعالیت های جمعی آماده می سازد.

آموزشی که مردودی ندارد www.eabbassi.ir

گفتگو با مهندس اسفندیار عباسی

«روش تسهیلگری برای توسعه محلی» که حاصل پژوهش های میدانی در چندی از روستاهای کشور است، نشان داده است که کاملاً با نیازهای آموزشی اهالی روستاهای ما (به ویژه جوانان) مطابقت دارد. تا کنون بیش از ۴۰ روستای کشور قادر بوده اند که با کمک تسهیلگر محلی خود، بخشی از مسائل خود را حل کنند و شرایط محلی شان را بهبود بخشند. به لحاظ موفقیت چشمگیری که در توانمند سازی تولیدکنندگان روستایی داشته است، این روش مورد توجه سازمان های بین المللی از جمله سازمان بهره وری آسیایی^۱ و سازمان خواروبار و کشاورزی جهانی^۲ قرار گرفته است. با عنایت به آنچه ذکر شد و مطالعه سخنرانی آقای اسفندیار عباسی، مربی روش تسهیلگری برای توسعه محلی، در سمینار مدیریت منابع و برنامه ریزی توسعه که در تاریخ ۱۷-۱۲ مرداد ماه سال جاری در تهران برگزار گردید، و نقشی که این پدیده در رفع بیکاری، افزایش درآمد، کاستن از هزینه تولیدات زراعی و دستیابی به امکانات آموزشی، ورزشی، بهداشتی و ... می تواند داشته باشد، بر آن شدیم تا با ایشان، که نویسنده قدیمی سنبله هم هستند، مصاحبه ای ترتیب دهیم که مطالعه می فرمایید:

«سنبله»

¹ Asian Productivity Organization/APO

² Food and Agriculture Organization/FAO

سنبله: در مرداد ماه امسال، سمیناری بین المللی از سوی سازمان بهره وری آسیایی با همکاری وزارت جهاد کشاورزی در تهران برگزار شد که در آن شما در مورد «روش تسهیلگری» سخنرانی کردید. لطفا بفرمایید روش تسهیلگری چیست و چرا مورد توجه ایرانی و خارجی قرار گرفته است؟

عباسی: روش تسهیلگری برای توسعه محلی مجموعه ای از فنون و مهارت هاست که تا کنون به ۲۰۰ نفر از جوانان و دیگر علاقه مندان روستانشین و کارشناسان جهاد کشاورزی آموزش داده شده است. با آموزش این فنون و مهارت ها اهالی روستاها (به ویژه جوانان) قادر بوده اند که با استفاده هوشمندانه از امکانات نسبتا کمی که در محیطشان بوده به کارهای مبتکرانه ای دست بزنند و مسائل خود را حل کنند.

سنبله: مثلا چه نوع مسائلی از این طریق قابل حل است؟

عباسی: مسائلی مثل بیکاری، کمی درآمد، هزینه های فزاینده تولید زراعی و دامی، کمبود امکانات تفریحی، آموزشی، بهداشتی و ورزشی، برطرف کردن مسئله فاضلاب و بهبود بهداشت عمومی روستا و غیره.

سنبله: آیا این همان مسائلی نیست که معمولا روستاییان را به مهاجرت به شهر وادار می کند؟ آیا واقعا این روش تا این حد معجزه آساست؟

عباسی: این روش برای جلوگیری از مهاجرت طراحی نشده است و افراد، چه در شهر و چه در روستا، می توانند در حل مسائل شخصی، حرفه ای و اجتماعی خودشان از تسهیلگری استفاده کنند. «معجزه آسا» لغت خوبی برای توصیف کارآیی این روش نیست. «معجزه آسا» معمولا این معنی را در ذهن تداعی می کند که فلان پدیده «خارق العاده» است. خیلی از مسائل ما در شهر و روستا ناشی از فقدان آشنایی ما با فنون و مهارت هایی است که در روش تسهیلگری گنجانده شده است. بخشی از این فنون مربوط می شود به استفاده از ذهن برای نوآوری. بخش دیگری از آنها مربوط می شود به مهارت های اجتماعی، یعنی اینکه چطور با اطرافیان خودمان ارتباط روشن برقرار کنیم به طوری که به تفاهم و همکاری برسیم. با بکارگیری اجتماعی این فنون می توان بسیاری از مسائل را به سادگی حل کرد.

سنبله: بیشتر توضیح بدهید.

عباسی: اجازه بدهید برای توضیح بیشتر مثالی بزنم: ما می بینیم که برای تعلیم روش استفاده از ساده ترین لوازم منزل، مثل رادیو و ضبط صوت و حتی بعضی از ظروف پخت و پز، دفتر راهنما تهیه می شود. ما برای اینکه طرز استفاده صحیح از لوازم جدید منزل را بیاموزیم، این دفتر را به دقت می خوانیم و سپس آن را به کار می بریم. آیا واقعا تعجب آور نیست که برای استفاده درست از ذهن، که پیچیده ترین دستگاه خلقت است، در مدارس، دانشگاه ها و یا جاهای

دیگر، آموزش خاصی وجود ندارد؟ در مدرسه، معمولاً چیزهای زیادی یاد می‌گیریم، همین‌طور در دانشگاه. همین‌طور در زندگی روزمره، از طریق مشاهده اطرافمان، چیزهایی که می‌شنویم و می‌خوانیم و غیره. اما واقعاً با این آموخته‌ها و اطلاعات خود قرار است چه کنیم؟ استفاده مبتکرانه از ذهن به ما اجازه می‌دهد که از همه این اطلاعات و آموخته‌هایی که داریم برای حل مسائل بهره‌برداری کنیم. روش تسهیلگری به ما یاد می‌دهد که چگونه این کار را انجام بدهیم.

همین‌طور در مورد مهارت‌ها و فنون اجتماعی، تا آنجا که بنده خبر دارم در هیچ یک از مقاطع تحصیلی، درسی وجود ندارد که معلم وارد کلاس بشود و بگوید: «خُب، دانش‌آموزان عزیز، امروز قرار است یاد بگیریم که چگونه با هم صحبت کنیم.» در صورتی که همه ما می‌دانیم در زندگی اجتماعی، گفتگو و تفاهم و تبادل نظر بین افراد و گروه‌ها به قدری مهم است که نبود آن منجر به تعطیل شدن کارها در جامعه می‌شود. متأسفانه نه تنها در کشور ما بلکه در خیلی دیگر از جوامع دنیا، آموختن مهارت‌های اجتماعی به صورت تصادفی

کارگاه تسهیلگری، مهر ماه ۱۳۸۱
دهستان مازول، نیشابور، خراسان رضوی

و از طریق آزمون و خطا انجام می‌شود. معمولاً افراد در سنین بالا، پس از سالها آزمون و خطا متوجه می‌شوند که گفتگوی ثمربخش با دیگران فقط به رعایت مستی تعارفات مثل «بنده عرض می‌کنم» و «جنابعالی بفرمایید» خلاصه نمی‌شود.

پس شاید به جای اینکه تسهیلگری را معجزه آسا بخوانیم، بهتر باشد آن را «تکمیلی» بنامیم. آموزش تسهیلگری آنچه ما در مدرسه و دانشگاه و اجتماع می‌آموزیم را تکمیل می‌کند و البته، هر چه این آموزش را زودتر در زندگی شروع کنیم، بیشتر از نتایج آن بهره‌خواهیم برد و می‌توانیم از بروز مسائل پیشگیری کنیم و در حل مسائل موجود موفق‌تر باشیم.

سئله: آموزش این فنون به چه صورت انجام می‌شود؟

عباسی: برای آموزش این فنون کارگاهی سه روزه برنامه ریزی شده است. اسم این فعالیت آموزشی را «کارگاه» گذاشته‌ایم چون فراگیران فنون تسهیلگری به صورت عملی و از طریق تمرین‌های متعدد، این مهارت‌ها را تجربه می‌کنند. معمولاً مسئولان جهاد کشاورزی در شهرستان‌ها و یا استان‌ها گروهی از مروجان محلی و اعضای شوراهای اسلامی را به مدت سه روز در یک مکان گرد هم می‌آورند و از ما برای آموزش دعوت می‌کنند. البته، یادگیری این فنون برای هنر جویان، تازه، اول راه است چون بخش عظیم یادگیری در گرو استفاده عملی از مهارت‌ها و کسب تجربه درمیدان عمل است.

سئله: اگر اشخاص متفرقه، غیر از مروجان محلی و اعضای شوراها، بخواهند این فنون را فراگیرند باید چگونه اقدام کنند؟

عباسی: چون تاثیر این فنون در کارآیی مروجان محلی، چه در حل مسائل خودشان و چه در حل مسائل جامعه شان، بسیار آشکار و چشمگیر بوده است، بعید نمی دانم که جهاد کشاورزی، ارائه آموزش تسهیلگری را در سطحی گسترده تر در دستور کار خود قرار دهد. مثل کلاس های خیاطی، گلدوزی، به بافی فرش و دیگر کلاس های ترویجی و آموزشی. اما متقاضیان آموزش تسهیلگری می باید تمایل خود را با مسئولان ترویج شهرستان و استان خود در میان بگذارند. خوشبختانه آقای دکتر عمادی، معاون ترویج و نظام بهره برداری جهاد کشاورزی با مفاهیم و مزایای آموزش تسهیلگری در توسعه انسانی جوامع روستایی آشنایی کامل دارند و مسلما از ابراز علاقه جوانان روستایی، چه خواهران و چه برادران، استقبال خواهند کرد. خوشبختانه کارشناسان آگاه ترویج کشور واقف شده اند که آموزش مهارت های فنی و یا انتقال تکنولوژی به روستا، به تنهایی کافی نیست. بلکه نیروی انسانی اجتماعی، خلاق و مبتکر می خواهد تا بستر لازم برای استفاده مفید اقتصادی از امکانات و مهارت های فنی جدید میسر شود.

www.abbassi.ir

سنبله: در چند دهه گذشته ما بارها شاهد بوده ایم که فکر یا روشی خارجی وارد کشورمان شده ولی به رغم استقبال و هیجان اولیه، بعد از مدتی کنار گذاشته شده است. از کجا بدانیم که روش تسهیلگری هم یکی از این راه حل های وارداتی زودگذر نیست؟

عباسی: نام «تسهیلگری» امروزی و وارداتی است. اما عملکرد و فنون آن بومی و بخشی از فرهنگ خود ماست. مهارت های «تسهیلگر» در جامعه مدرن با توانایی های «بانی خیر» در جامعه کهن ما نزدیکی بسیار دارد. در گذشته، بانی خیر معمولا شخص مسن و با تجربه ای بود که مورد احترام و مشورت اعضای جامعه قرار می گرفت. او در زندگی خودش، فردی موفق بود چون مبتکر، دانا و آراسته به اخلاق پسندیده بود. بانی خیر فنون مردم داری را خوب می دانست. در روستاها و در محله های قدیمی شهرها، هر کس هر مسئله ای داشت با یکی از همین بانیان خیر درد دل می کرد. چه بسیار جوانانی که با خیر اندیشی این بانیان خیر صاحب شغل و زندگی می شدند و چه بسیار اختلافاتی که این بانیان خیر با میانجیگری فیصله می دادند. حالا تصور بفرمایید که گروهی از این پیران با تجربه، مطلع و محترم را گرد هم بیاوریم و از آنها در مورد تجارب و فنون و مهارت های اجتماعی و غیره پرسش کنیم. سپس هر آنچه را آموختیم را به صورت یک سری دروس قابل آموزش درآوریم. کارگاه آموزشی تسهیلگری دقیقا چنین چیزی است.

البته برای «بانی خیر» شدن، هیچ چیز جای تجربه را نمی گیرد. اما حداقل با شرکت در این کارگاه آموزشی افراد می توانند روش های آموخته شده موفقیت در زندگی و جامعه را قبل از اینکه پا به سن بگذارند بیاموزند و پی ببرند که راه های کاملاً علمی و موثری وجود دارد که از طریق آن ما می توانیم برای آبادانی بیشتر زندگی خودمان (در درجه اول) و سپس همسایگان و همشهریان تلاش کنیم.

سنبله: انگیزه لازم برای خدمت به جامعه را چگونه می توان در نسل جوان به وجود آورد؟

عباسی: در کارگاه تسهیلگری، جوانان می آموزند که اولین وظیفه تسهیلگر این است که از زندگی خود الگویی ارزنده و الهام بخش برای دیگران بسازد. اگر کسی خودش بیکار باشد و گرفتار مسائل مختلف، او نمی تواند الگوی خوبی برای دیگران باشد. پس نخستین هدف آموزش تسهیلگری، کمک به رفع مسائل خود تسهیلگران است.

اما جوانان همچنین در این کارگاه می آموزند که پیامدهای مثبت خیر اندیشی در جامعه و کمک به دیگران، دوباره به خود فرد خیرخواه برمی گردد. این از ویژگی ها و مزایای زندگی اجتماعی است. البته این یکی از آن نکاتی است که به تدریج، از طریق تجربه، برای فرد تسهیلگر روشن می شود.

سنبله: نقش اجتماعی مروجانی که آموزش تسهیلگری می بینند در جامعه روستایی خود چیست؟ می گویند که شورای اسلامی روستا «مدیریت» روستا را به عهده دارد، «تسهیلگر» در یک جامعه روستایی چه نقشی به عهده دارد؟

عباسی: آموزش تسهیلگری نه به مروجان و نه به کس دیگری مشروعیت و یا مجوز عهده دار شدن نقش «ریاست»، «قیمومیت» و یا «مدیریت» در جامعه را می دهد. فنون و مهارت های تسهیلگری استعداد های فکری و اجتماعی افراد را پرورش می دهد و تقویت می کند. حالا اگر کاربرد این فنون چنان بود که زندگی فرد تسهیلگر بهبود پیدا کرد و او مورد الگو برداری، مشورت و پیروی دیگران قرار گرفت، این پدیده ای اجتماعی است که به طور طبیعی صورت گرفته است. اما اینکه تسهیلگر خود را مسئول حل کلیه مسائل روستای خود بداند، خیر، این برداشت درستی از آموزش تسهیلگری نیست.

کارگاه تسهیلگری، آبان ۱۳۸۰
رودان، استان هرمزگان

در ادامه این نکته خوب است اشاره کنم که اساساً استفاده از کلمه «مدیریت» برای تبیین جایگاه اجتماعی اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا نیز نتایج خوبی نداشته است. ما این واقعیت را از نزدیک در روستاها مشاهده کرده ایم. مدیران در ادارات و کارخانجات دارای اختیارات اجرایی اند. آنها دارای اختیارات انضباطی اند. اما با این حال، امروزه دانشجویان علم مدیریت، در دانشگاه می آموزند که حتی در ادارات و کارخانجات نیز نباید تنها با تکیه بر

این اختیارات به اداره امور پرداخت چون تحقیقات نشان داده است که همین که کارمند و یا کارگر حس کند که «آقا بالاسر» دارد، از راندمان کار و از حس مشارکت او با مدیریت کاسته می شود. پس برای همدلی و مشارکت فکری و کاری بیشتر بین کارمندان و کارگران با مدیر تشکیلات، غالباً از اصطلاحات دیگری مانند «مدیریت مشارکتی» استفاده می کنند. از کلمه «رئیس» و یا «مدیر» کمتر استفاده می شود.

رعایت این موضوع در مورد اعضای شوراهای اسلامی بسیار مهم است چون در غیاب اختیارات اجرایی و انضباطی اساساً کسی نمی تواند مدیر باشد و چیزی را اداره کند. به ویژه اگر قرار است چیزی که او اداره می کند جامعه ای از مردم آزاد باشد که او را به عنوان نماینده و کارگذار خود انتخاب کرده اند. «مدیر» خطاب کردن اعضای شورا فشار اجتماعی بسیار گرانی بر دوش این افراد می گذارد. به ویژه اگر اعضای شورا، منتخب جناح ها و یا طایفه های مختلف جامعه خود باشند. این فشار به بروز دو دستگی و اختلاف در شورا منجر می شود که خود مانع رشد روستا و حل مسائل آن می شود و نهایتاً به تعطیل شدن کار شورا می انجامد.

اعضای شوراهای روستایی غالباً افرادی بسیار دلسوز اند و وقتی وظیفه خود را «مدیریت» روستا نمی پندارند قادرند با همکاری و مشارکت نزدیک همشهریان خود کارهای بسیار مفیدی برای جامعه انجام دهند. از شورایی های خوب و مؤثری که بنده افتخار آشنایی با آنان را داشته ام آقای حشمت ... شفیع و همکاران وی در روستای قلعه نو اراک بوده اند. این شورا، با بهره گیری مؤثر از فنون اجتماعی، هم ارتباط خوبی با اهالی برقرار کرده است و هم با کارشناسان و مجریان دولتی رابطه ای بسیار صمیمی دارد. برای آموزش شوراهای می توان از این الگوهای خوب بهره برد و فنون اجتماعی لازم برای مشارکت و همکاری جمعی در حل مسائل را اشاعه داد.

www.eabbassi.ir

سنبله: شما قبلاً اشاره کردید که روش تسهیلگری که شامل فنون فکری و مهارت های اجتماعی است برای پیشگیری از مهاجرت طراحی نشده است. اما آیا اگر جهاد کشاورزی این آموزش را برای تمامی متقاضیان روستانشین ارائه دهد می توانیم امید داشته باشیم که مسئله مهاجرت تا حدی کاهش یابد؟

عباسی: نظر بنده این است که ما فقط می توانیم چیزی را مسئله بنامیم که همه، در مورد نامطلوب و ناخوشایند بودن آن اتفاق نظر داشته باشیم. مهاجرت مردم از جوامع کوچکتر به جوامع بزرگ تر کشور شاید از نظر برنامه ریزان و سیاستگذاران «مسئله» باشد، اما از دیدگاه افرادی که می خواهند مکان زندگی خود را عوض کنند، چیز بسیار مطلوبی است. من روستایی با مهاجرت از روستا به شهر، به راحتی می توانم بسیاری از مسائل روستا را پشت سر بگذارم و از آنها خلاص شوم. پس، از منظر افرادی که مهاجرت می کنند، مهاجرت یک مسئله نیست بلکه امیدی برای رهایی از مسائل روستاست.

مهاجرت اساساً نتیجه عوامل بسیار متعددی است و صاحب نظران توسعه به خوبی می دانند که ریشه غالب این عوامل در روستا نیست. اما ناگفته نماند که وقتی فرد (یا خانواده) مهاجر از روستا به شهر نقل مکان می کند تازه متوجه می شود که مشکلات همه جا هست، فقط نوع آن فرق کرده است. مسئله و مشکل، بخشی از زندگی ما آدم هاست و از آن گریزی نیست. فنون تسهیلگری به افراد کمک می کند که از مشکلات یک مکان نگریزند تا تازه، به مشکلات جای دیگری مبتلا شوند. خوشبختانه برای کسی که با فنون نوآوری و تفکر مبتکرانه آشنا شده باشد، حل مسائل موجود از

طریق خوشفکری و ایجاد هماهنگی اجتماعی، به تدریج امری عادی می شود. برای او رویارویی با مسائل، سرچشمه کسب تجربه و یادگیری می شود. بانیان خیر هم به همین صورت مسائل را حل می کرده اند:

حل مسئله = نواندیشی + مشورت با دیگران + مسئله

اگر افراد به استعداد ذهنی خود پی ببرند و به توان همکاری و مشارکت اجتماعی عمیقاً واقف شوند، شاید به آینده روستا امیدوار بشوند و دیگر نخواهند مشکلات روستایی خود را با مشکلات شهری عوض کنند. اما با این وصف، اگر پس از حل مسائل روستا، از جمله بیکاری، کمی درآمد، نبود امکانات تفریحی و ورزشی و بهداشتی و آموزشی و غیره باز هم تصمیم به مهاجرت گرفتند، خُب، حداقل می توانند امیدوار باشند که فنون تسهیلگری در حل مسائل شهری آنها نیز انشاا... منشا خیر خواهد بود.

نمونه هایی از فعالیت های تسهیلگران کشور (تا تابستان ۱۳۸۱)

کلیه فعالیت های زیر با ابتکار و پشتکار تسهیلگران نامبرده، بدون جهاد کشاورزی آغاز و انجام شده است.

www.eabbassi.ir

ربابه رجیبی (خلیل آباد، خمین)

- بسته بندی محصولات خانگی روستا برای فروش مستقیم به مصرف کنندگان در مرکز شهرستان نتیجتاً افزایش درآمد خود و دیگر زنان روستا.
- احداث کتابخانه.

هادی روحی طرقي (سلطان میدان، نیشابور)

- احیای روش طبیعی مبارزه با موش صحرائی و نتیجتاً کاستن از هزینه مبارزه شیمیایی با آفات.
- تدوین خبرنامه محلی آوای روستا برای اطلاع رسانی و شبکه سازی در مورد امکانات و نیازهای بخش سرولايت نیشابور.

ناصر محمدی (خوره، محلات)

- احیای مرغ بومی در روستا و پرورش طیور بدون استفاده از مکمل های غذایی آنتی بیوتیک و دارو جهت تولید تخم مرغ رسمی و گوشت مرغ کاملاً طبیعی.

توضیح اینکه در سال ۱۳۷۸ که تخم مرغ صنعتی دانه ای ۱۲ تومان توسط توزیع کننده خریداری می شد و دانه ای ۳۵ تومان به دست مصرف کننده می رسید، تخم مرغ مرغوب آقای محمدی مستقیماً، به قیمت ۳۵ تومان در اختیار مصرف کنندگان محلی و غیر محلی قرار می گرفت. قبل از نوآوری آقای محمدی، تمامی تخم مرغ مصرفی خوره از خارج از روستا تامین می شد. آقای محمدی کار خود را با ۷۰ مرغ آغاز کرد، اما تا پایان همان سال تعداد مرغ های مرغداری های سنتی خوره مجموعاً به ۳۰۰۰ رسید.

اعظم السادات رضایی (ضامنجان، اراک)

- راه اندازی سرویس دانش آموزی برای دختران ضامنجان
- تشکل زنان برای کمک به جوانان روستا برای ترک اعتیاد

طاهره السادات شفیعی (سینقان، دلجان)

- تشکیل کتابخانه و مکتب الزهرا سینقان برای ایجاد کانونی اجتماعی برای تقویت حس همبستگی در روستا.
- برگزاری نمایش سالانه گیاهان و عرقیات دارویی جهت گردآوری دانش طب سنتی منطقه و کسب درآمد توسط دختران روستا.
- اولین نمایشگاه که در تیرماه ۱۳۸۱ برگزار شد مورد استقبال گسترده اهالی، مهاجران سینقان ساکن در دلجان، اصفهان، و تهران و کارشناسان ترویج جهاد کشاورزی شهرستان های مجاور قرار گرفت.

عالم بها نجفی (قلعه کمیز رودان، هرمزگان)

- تولید و بسته بندی سبزی خشک به صورت کاملاً طبیعی (بدون استفاده از سموم شیمیایی) جهت فروش مستقیم به منظور ایجاد شغل و افزایش درآمد برای زنان روستا.

سیده ربابه حسینی (پشته بنان رودان، هرمزگان)

- آموزش خاص شیوه کشت گیاهان دارویی به زنان روستا جهت بهداشت و سلامتی بیشتر خانواده ها. (روستای پشته بنان فاقد خدمات درمانی است).

حشمت الله شفیعی (قلعه نو، اراک)

- جلب همکاری اداره آموزش و پرورش برای احداث بنای دبستان جدید قلعه نو
- تبدیل ساختمان قدیمی دبستان به مرکز تفریحی و ورزشی
- جلب همکاری شبکه بهداشت در احداث خانه بهداشت قلعه نو
- تاسیس صندوق قرض الحسنه قلعه نو با ۳۰۰ عضو

علیرضا شاه علی (بهار، تفرش)

- احیا و ترویج روش های طبیعی کشت و زرع جهت بالا بردن بهره وری (کاستن از هزینه های مرتبط با سموم و کودهای شیمیایی) در کشاورزی